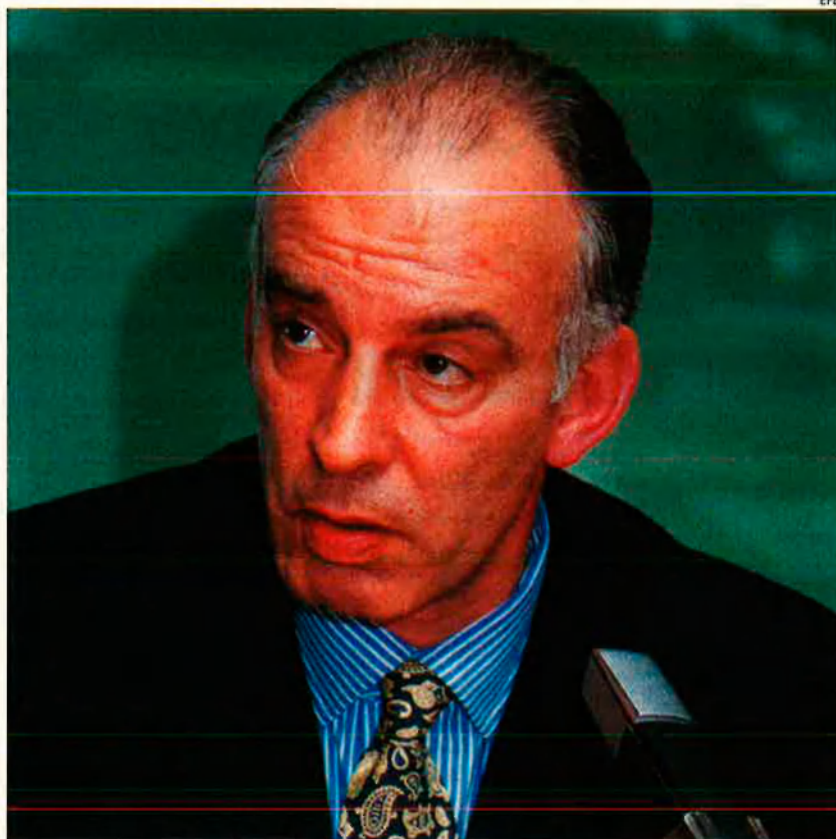

Amedo i Cadenas: les

Duna condemna de 108 anys, n'han complerts sis cada un. Aquests sis anys, sumats als beneficis que preveu la legislació penitenciària —treballs a tallers, bona conducta...— equivalen a un total de gairebé dotze anys. Observant estrictament la llei, doncs, la decisió presa per la Direcció General d'Afers Penitenciaris sobre el tercer grau de l'ex-sots-comissari Amedo i el seu company, Michel Domínguez, s'ajusta a la legalitat vigent.

Però la interpretació de la llei no és sempre tan estricta. Comparar el cas Amedo amb el de la independentista Núria Cadenas —empresonada des del setembre del 1988, amb una pena total de vuit anys— posa de manifest que hi ha una doble lectura de la llei, qüestionada per l'article 14 de la Constitució Espanyola, que garanteix la igualtat de tots els ciutadans davant la llei. En les sentències de cada cas es valoren d'una manera diferent els fets i els testimonis, i el compliment de les condemnes és molt desigual.

El 20 de setembre de 1991, Amedo i l'ex-polícia Michel Domínguez eren condemnats per

El 26 de juliol, José Amedo i Michel Domínguez van obtenir el tercer grau penitenciari. A partir d'aquest dia només dormen a la presó de dilluns a divendres i tenen 48 dies de permís l'any.

l'Audiència Nacional espanyola a més de 108 anys de reclusió per implicació en diversos delictes de la trama dels GAL (disset anys i quatre mesos per cada un dels cinc assassinats frustrats; quatre anys i tres mesos per associació il·lícita; penes menors per delictes de falsificació de documents i ús de noms suposats).

Sobre Núria Cadenas recauen dues sentències diferents, dictades també per l'Audiència Nacional espanyola. El 18 d'octubre de 1990 era condemnada a vuit anys de reclusió, sis per un delictes de tinença il·lícita d'armes, i dos més per un delictes d'estralls en grau de temptativa. La defensa de Cadenas va recórrer contra la sentència al Tribunal Suprem, que va rebaixar la pena a cinc anys. En la segona sentència, també de l'Audiència Nacional espanyola, el 18 de setembre de 1991, va ser condemnada a tres anys més per un delictes continuat d'estralls.

Compliment desigual de les condemnes. José Amedo, des dels primers dies de la detenció va estar reclòs a la presó de Guadalajara, fins al moment d'aconseguir el règim obert, que complirà al Centre d'Inserció Social de la presó madrilenya de Valdemoro. Núria Cadenas, en canvi, ha estat obligada a diversos trasllats: presó de Carabanchel, Yeserías, Múrcia i Saragossa. Cada trasllat, sense avís previ, representa —a part maldecaps d'adaptació i trastorns a la família— un entrebanc a l'hora de prosseguir els estudis, atesa la complicació del trasllat de l'expedient acadèmic.

El 3 d'octubre de 1991, l'Audiència Nacional espanyola dicta acta de llibertat per a Núria Cadenas, tenint en compte el temps de presó preventiva i els descomptes corresponents dictats per la Llei d'Enjudiciament Criminal. Ja havia complert els tres anys de la segona condemna. Però no surt al carrer perquè complia simultàniament (segons l'article 69 del Codi Penal) la condemna de 5 anys. L'octubre del 1992, li és concedida la llibertat total per la condemna de l'octubre de 1990. Havia estat quatre anys a la presó, per una condemna total de vuit anys.

Però el juliol del 1993 és detinguda de nou i empresonada sense avís, amb una ordre de crida i cerca dictada un mes abans. Motiu: el Tribunal Suprem havia desestimat el recurs presentat per la condemna de tres anys (la del 1991) i anul·lava l'acte de llibertat del dia 3 d'octubre del 91, de l'Audiència Nacional espanyola. En aquest cas, doncs, no es tenen en compte els beneficis que preveu la *mateixa* le-

ues cares de la justícia

gislació penitenciària (per estudis, per dia passat a la presó, per activitats fetes als tallers...). Durant la segona etapa de reclusió, Cadenas ha estat traslladada novament: de la presó de dones de Wad-Ras a la de Can Brians.

José Amedo, en canvi, des que fou empresonat, ha gaudit de diversos permisos. Enguany, ha tingut dos permisos d'una setmana i un de quatre dies, i alguns més. Durant el 1993, Amedo va tenir set permisos per anar a cal metge. En un dels molts permisos, va mantenir una reunió amb el fiscal general de l'estat, Eligio Hernández. El fiscal general va informar l'ex-sots-comissari sobre l'estat del seu expedient per l'indult. La via de l'indult finalment no ha tingut sortida. Alguns sectors apunten que la causa de l'abandonament d'aquesta via és l'alt cost polític que tindria per al Govern i l'oposició del nou ministre de Justícia i d'Interior, Juan Alberto Belloch. Però, a nivell formal, un dels principals obstacles és el procés pendent contra Amedo, com a responsable del "cas Marey" (el segrest, fet el 1983, de Segundo Marey, un refugiat basc).

Núria Cadenas ha tingut tot de limitacions en la seva situació a la presó: limitació de visites i durada, escorcolls abans de les visites, control i censura de la correspondència, escorcolls de la cel·la, etc. José Amedo, gaudí d'una llibertat total de moviments i comunicacions cara a cara, sense gaires restriccions.

Diferent tractament de cada procés.

Un exemple del doble procediment de l'Audiència Nacional espanyola és la valoració que fa dels GAL i de Terra Lliure. Els GAL, a diferència de Terra Lliure, no els considera una banda armada. La sentència del cas Amedo diu: "no s'adverteix que els processats tinguessin (...) cap propòsit de destruir l'ordre democràtic, car llur conducta no s'adreçava a atacar la independència ni la integritat nacional, ni a impedir l'exercici de les llibertats, ni a substituir la forma de govern i d'estat establertes per la CE (Constitució), ans més aviat a defensar l'estabilitat del sistema, si bé per mètodes jurídicament reprovables".

En la sentència contra Núria Cadenas podem llegir, com a contrapunt de l'apreciació anterior, que "la Sala (l'Audiència Nacional espanyola) no estima provat que l'acusada (...) sense antecedents penals, hagi pertangut a Terra Lliure, encara que consten les seves intenses inquietuds catalanistes i que és fundadora i dirigent dels Maulets, organització de joves, integrada al partit polític Catalunya Lliure, de

CARME PUERTOLAS

Comparar el cas Amedo (pàgina anterior) amb el de la independentista Núria Cadenas posa de manifest que hi ha una doble lectura de la llei, qüestionada per l'article 14 de la Constitució Espanyola, que garanteix la igualtat de tots els ciutadans davant la llei. En les sentències de cada cas es valoren d'una manera diferent els fets i els testimonis, i el compliment de les condemes és molt desigual.

tendència independentista". A més, en el segon sumari contra Núria Cadenas, es barregen diverses diligències policiaques, no relacionades amb el seu cas, que només afegeixen confusió al procés. La mateixa sentència recull, com a "fets provats", una acusació del Ministeri Fiscal. Acusa Cadenas de "pertinença a banda terrorista". Cal destacar que, llavors, ja havia estat absoluta d'aquest càrrec pel tribunal mateix.

Tracte desigual en proves i testimonis.

En el cas Amedo, un primer fet destacable és l'hermetisme del Ministeri de l'Interior, amb el pretext de secret d'estat, per no haver de donar explicacions sobre la destinació d'una part del "fons reservat": 15 milions desviats de la V Regió Policíaca. Aquest desconeixement, per part del tribunal, fa que no es pugui provar el delictes de malversació de fons públic, del qual Amedo havia estat acusat. La sentència recull un possible finançament privat dels GAL. Aquesta consideració es fonamenta en la declaració d'una dona amb qui Amedo havia mantingut una relació personal esporàdica des del 1983, Inmaculada G. P. La testimoni va manifestar que l'ex-sots-comissari portava, el 23 de juliol de 1987, en un mitjó "una aprecia-

ble suma de diners que no semblava que provinguessin de l'erari públic”.

En el veredict de cas Amedo i Domínguez, tots dos policies són absolts de l'acusació de l'atemptat, a Hendaia, que el 24 de juliol de 1987 costà la vida a Juan Carlos G. G., quan li esclatà un artefacte explosiu col·locat al cotxe. En aquest cas, es desestima, la denúncia feta per Inmaculada G. P., que afirmava que sabia del cert que els encausats havien pres part en l'atemptat. El tribunal desestima la denúncia perquè es produeix “extemporàniament”, gairebé un any després dels fets. Continua dient que “... Encara que s'admetés la veracitat de la testimoni i que a ella li confessessin que l'objecte portat era una bomba (objecte que era dins una bossa de plàstic dipositada per Amedo a casa de la testimoni un dia abans de l'atemptat d'Hendaia), ningú no pot precisar, davant les dades insuficients (...) que, en efecte, es tractés d'un explosiu...”.

Cal remarcar aquí que a Guillem Godó i Jordi Petit –detinguts, amb Jaume Palou, el mateix dia que Núria Cadenas–, els decomissaren del domicili material pirotècnic, com si fos material explosiu. El text mateix diu que “els petards i substàncies descrites (...) són de lliure comerç i n'és habitual l'ús en fires i festes populars”.

En el cas de la Núria Cadenas, en canvi, s'accepten com a vàlides les declaracions dels agents de la policia, i això que són contradictòries. Tal com va fer públic el setmanari *El Triangle*, en el primer procés –arran del presumpte intent d'atemptat contra una residència militar de Barcelona– hi ha contradicció en la declaració dels testimonis –els policies que van efectuar les detencions.

L'empresonament de Núria Cadenas ha despertat en nombroses ocasions les veus de protesta de les més diverses institucions i organitzacions. En relació a la condemna a què va ser sotmesa, la independentista ha complert una pena desproporcionada si tenim en compte els beneficis penitenciaris de què podria ser objecte.

Segons la diligència policíaca del 9 de setembre de 1988, del mateix dia de les detencions, els agents de la Brigada Provincial d'Informació de Barcelona, amb els números 11.955, 12.638, 12.018, 13.825, 13.890 i 14.143, feien un servei de vigilància pels volts de la Residència d'Oficials del carrer de Carles III de Barcelona.

Segons aquesta primera declaració, cap a les 4.40 de la matinada, els policies van observar l'arribada d'un Renault 5 vermell, a l'interior del qual hi havia J. Petit, J. Palou i Núria Cadenas, que “després de voltar insistentment per la Residència d'Oficials (...) aparcaren el cotxe (...) i feren cap, tots tres, caminant, a la Residència d'Oficials (...)”. Fou llavors quan els varen detenir. Tres dies més tard, l'inspector Fernando Sáinz Merino (el primer dels anteriors) declarava que, ell mateix i els altres agents “feien el control i vigilància de dos presumptes membres de Terra Lliure”. Pels volts de la 1.30 de la matinada els dos vigilats feren cap al passeig del Born de Barcelona on els esperava una noia que portava una bossa d'esport de color blanc. Doncs, en què quedem: els agents feien “un servei discret de vigilància de les instal·lacions susceptibles de sofrir accions” de Terra Lliure, o vigilaven dos presumptes membres d'aquest grup, just a l'altre extrem de Barcelona? A més, un dels policies va declarar que qui duia la bossa amb els explosius i les armes era Jordi Petit, i no pas Núria Cadenas, com sostenia el ministeri Fiscal; un altre dels agents, en canvi, va declarar que qui duia la bossa era en Jaume Palou.

La condemna del primer judici contra Cadenas es basa en les declaracions dels policies i en la primera declaració feta a les dependències policíques de Jordi Petit, en la qual aquest reconeixia la seva pertinença a Terra Lliure. Però en el judici oral va negar tothora la seva implicació en els fets. La sentència adverteix que les declaracions de comissaria (les primeres i les considerades vàlides) “no van ser viciades per la concurrència de violència física o pressió psicològica, exercides contra l'inculpat pels policies...”. Però l'interrogatori a la Núria, segons la família, va ser força dur. Durant els primers dies de la detenció fou obligada a caminar ajupida amb les mans sota els genolls, a estar tres dies sense dormir, fou bufetejada per l'inspector Sáinz Merino. També va rebre pressions psicològiques, fou insultada i amenaçada.

La defensa de Cadenas comptava amb un testimoni que desmentia tota la versió policíaca dels fets. Adrià Garcia es trobà la Núria Cadenas, sola –ella acabava de sortir d'una reunió dels Maulets i esperava un amic– prop d'uns famosos grans magatzems de la Diagonal, a una hora similar a la que, segons l'atestat policíac, s'havia trobat amb els altres encau-

sats al passeig del Born (a l'altra punta de Barcelona). El testimoni fou considerat pel tribunal una "dèbil prova de descàrrec", davant "l'abundant material probatori" (l'informe de la policia i la declaració, a comissaria, de Petit).

El segon procés a Cadenas, pel qual fou condemnada a tres anys, comença amb un error. La primera acta d'acusació del 22 de febrer de 1990, acusa la jove independentista d'uns delictes comesos el 12 de setembre de 1988. Si havia estat detinguda el 9 de setembre de 1988, com podia haver participat en aquests fets? Una segona acta d'acusació, del 18 d'abril de 1990, canvia les dates sense cap explicació. Ara situa els fets durant la nit de l'11 al 12 d'abril de 1988. L'acta d'acusació arriba disset mesos més tard del dia de la detenció. La Constitució espanyola, en l'article 17.3, diu textualment: "Tota persona detinguda ha de ser informada de forma immediata, i d'una manera que li sigui comprensible, dels seus drets i de les raons de la seva detenció, i no pot ser obligada a declarar".

En el judici també hi participen "policies-testimoni", que declaren que no l'havien coneguda fins passats cinc mesos dels fets, quan ja era detinguda. La sentència els considera vàlids, tot i "no haver presenciats els fets ni haver intervingut immediatament en la investigació".

Una de les declaracions de Petit a les dependències de la policia és un altre dels eixos de l'acusació. Al tribunal, no li fa estrany que constin dues declaracions de Petit a la policia, la segona de les quals és molt més detallada —i a diferència de la primera, implica la Núria

Juan Alberto Belloch, ministre espanyol de Justícia i Interior. La concessió de l'indult a José Amedo finalment ha estat abandonat per l'alt cost polític de l'operació i per l'oposició del nou ministre.

Cadenas—. Segons la sentència això "pot respondre a tècniques d'interrogatori conciliables amb les normes constitucionals i ordinàries".

La imatge de la justícia és representada per una figura femenina, amb una espasa en l'una mà, una balança en l'altra i els ulls embenats. És el símbol de la igualtat i l'equanimitat. Però és només un símbol. Amb el compliment de sis anys, d'una condemna de 108, José Amedo i Michel Domínguez es troben en semillibertat. Núria Cadenas ja n'ha complerts més de cinc, d'una condemna de vuit. I encara és a la presó.

Enric Rimbau

Cooperació

Organització No Governamental
per al desenvolupament, laica i independent.

Fundada per ACSUR-Las Segovias,
i Solidaritat i Cooperació,
amb el suport del CIDOB.

**Fes-te'n soci/a,
col·labora amb nosaltres.**

Informació: c. Sant Honorat, 7 - 08002 Barcelona - Tel. (93) 316 34 25
Transferències a: Caixa de Catalunya - cte. núm. 2013 0500 17 0212766761

Realitzem projectes de desenvolupament com a suport a les iniciatives dels sectors populars dels països del Sud.

Actualment, donem suport a projectes a **Cuba, Haití, República Dominicana, Mèxic, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Costa Rica, Colòmbia, Equador, Perú i Brasil**, també a la **República Àrab Saharaui Democràtica i Palestina**.

Mou-te perquè passin coses